

Förslag på övningar om avfall

TEMAVÄGG:

OM VATTEN, SOPOR OCH MILJÖ

Fortsätt arbetet med er temavägg. Läs mer på sidan 6.

UPPDRAG: LÅT ELEVERNA SOPSORTERA Fyll en påse med blandade sopor och sortera tillsammans med eleverna. Sortera soporna så här: plastförpackningar, pappersförpackningar, glasförpackningar, metallförpackningar, tidningar och papper, matavfall och eventuellt även farligt avfall.

Ännu bättre än att göra en övning där barnen sorterar soporna är såklart att låta barnen bli delaktiga i den dagliga sopsorteringen. Hur ser förskolans sopsortering ut? Kan barnen sortera ut och slänga t ex papper för sig? Sorterar förskolan ut matavfall, såsom äppleskrottar och bananskal? Ha sorteringen på barnens nivå och låt dem vara med och slänga soporna.

Om ni har möjlighet kan ni även göra en utflykt till de gröna återvinningsbehållarna som finns på olika platser i staden eller till en återvinningscentral. Barnen kan ha med förpackningar och ni kan tillsammans diskutera hur de ska sorteras.

UPPDRAG: PÅVERKA

Låt barnen göra informationsaffischer som ni sätter upp där barn och personal på förskolan sorterar och slänger sina sopor. Ni kan till exempel använda bilderna från sagan om sopkompisarna eller målarbilderna med sopkompisarna.

Självklart kan barnen även göra affischer att ta med hem för att påverka föräldrarna och lära dem vad de kan.

UPPDRAG:

GÖR EN BOK MED MILJÖTIPS

När ni läst om såväl vatten som sopor har barnen säkert flera idéer om hur man kan vara snäll mot miljön. Varför inte skapa en bok med barnens bästa miljötips? Om ni vill kan ni göra boken i flera exemplar så barnen får ta med sig tipsen hem.

FORSKA OCH PRESENTERA:

SOPSORTERING OCH ÅTERVINNING

Låt de äldre barnen forska om och berätta om återvinning och sortering. Dela upp barnen i grupper med en pedagog i varje och låt varje grupp forska om de olika sorters förpackningar som kan återvinnas.

VAR KREATIV:

GÖR NÅGOT NYTT AV SKRÄP!

Ännu bättre än att sopsortera är faktiskt att försöka göra något nytt av gamla grejer, sk återbruk.

Låt eleverna ta med sig skräp, söndriga saker eller slitna kläder till förskolan. Kanske finns det även trasiga leksaker på förskolan som ni kan samla ihop. Samtala om återbruk. Kan ni göra något nytt av skräpet som de tog med? Börja med att göra en ritning. Använd sax, limpistol, färg, nål och tråd mm för att skapa.

PYSSLA:

FÄRGLÄGG SOPKOMPISARNA

Kopiera målarbilderna (se bilagor från sidan 17) och låt barnen färglägga bilderna med sopkompisarna.

UPPDRAG:

MINSKA MATSVINNET PÅ FÖRSKOLAN!

Visst borde det vara självklart att inte slänga fullt ätbar mat? Diskutera med barnen varför man inte ska slänga mat. Prata om att det är viktigt att ta lagom mycket mat och att man hellre kan ta flera gånger istället för att ta väldigt mycket första gången. Prata också om att man ska äta så man känner sig mätt.

Fråga barnen om de är redo att minska matsvinnet. Be personalen i köket om att ert matavfall samlas i en separat hink så att ni kan väga det. Gör ett formulär som ni fyller i varje dag under till exempel en eller två veckor. Notera exempelvis vilka maträtter som serverades, vad som har slängts och hur mycket det vägde. Målet är såklart att mängden mat som slängs ska minska.

Fortsätt diskussionerna i gruppen om varför man slänger mat och hur ni kan göra för att minska matsvinnet.

Kolla också med personalen i köket eller er förskolechefen om förskolan sorterar matavfall och lämnar in. Annars kanske ni kan påverka så förskolan börjar lämna in matavfall?

Läs mer om matavfallsinsamling:
www.svoa.se/matavfall

UNDERSÖK: HUR VAR DET FÖRR? HUR ÄR DET I ANDRA LÄNDER?

Finns det någon som har en släkting från ett annat land som ni kan bjuda in som kan berätta om hur det såg ut med sopor i det land där de växte upp. Eller kanske någon äldre släkting som kan berätta hur det var i Sverige förr? Var det lika mycket sopor då som idag? Sorterades olika sopor, t ex olika förpackningar och mat? Slängdes lika mycket mat? Vad var bättre förr? Vad är bättre idag?

KOLLA KARTAN: VAR LIGGER...

Har barnen sett några gröna återvinningsbehållare i närheten av förskolan eller sitt hem? Rita ut dem på kartan. Kanske har någon lämnat farligt avfall så ni kan rita in även en miljöstation eller återvinningscentral på kartan?

LEK: MEMORY

Skriv ut kopieringsunderlaget (se bilagor från sidan 17) och tillverka ert eget memoryspel. Spelet går ut på att barnen ska hitta två identiska brickor och para ihop dem.

Ni kan även använda memorybrickorna utan att spela spelet, t ex när ni diskuterar hur man sorterar.

LEK: SOPPÅSE

Gör en version av leken fruktsallad och låt barnen vara av olika material, plast, metall osv istället för frukter.

Leken går till så att barnen sätter sig på stolar i en ring. Lekledaren står i mitten. När lekledaren ropar "glas" ska alla som är glasförpackningar byta plats samtidigt som lekledaren försöker stjäla en ledig plats. Misslyckas lekledaren förblir denna lekledare, annars är det den deltagare som blir utan plats som blir ny lekledare. När som helst kan lekledaren överraska deltagarna med att ropa "sopor" vilket betyder att alla sorterar sopor och förpackningar måste byta plats med varandra.

LEK: FINN ETT FEL

Fyll en påse med blandade sopor och lägg sedan upp några saker åt gången på golvet. En av soporna ska sorteras på ett annat sätt än övriga sopor, t ex att tre av soporna är av plast medan den fjärde är av papper. Låt barnen lista ut vilken som ska bort. Blanda sedan soporna och lägg upp fyra nya sopor där det nu finns ett nytt fel.

LEK: VILKEN SOPA FATTAS?

Lägg fram några olika förpackningar av olika material. Utse ett barn (eller en grupp av barn) som går ut ur rummet. Låt övriga barn välja en förpackning att ta bort. Låt sedan barnet/gruppen komma tillbaka för att lista ut vilken sorts förpackning som saknas.

Tips om material från andra

Det finns många som berättar om sopor och återvinning på olika sätt. Här listar vi några tips.

TV-PROGRAM

Du kan hitta programmen på URs hemsida. Om du jobbar på en kommunal förskola i Stockholm kan du även hitta material på sli.se/medioteket.

Barr och Pinne räddar världen

Serie från UR för förskolan. Barr och Pinne räddar världen från skräp och lär sig samtidigt om kretslopp, sopsortering och återvinning. Det finns flera avsnitt om var man ska slänga glas, tidningar, batterier mm.

Första avsnittet:

urskola.se/Produkter/155103-Barr-och-Pinne-raddar-varlden-Glas-och-tidningar

Det finns även avsnitt som handlar om att inte skräpa ner våra vatten och att man inte ska slänga skräp i toaletten.

Med på jobbet: På återvinningsfabriken Serie från UR för förskolan. Angelina följer med Tero som jobbar på en återvinningsfabrik. Där sorteras och mosas petflaskor för att sedan återvinnas.

urskola.se/Produkter/197963-Med-pa-jobbet-pa-atervinningsfabriken

WEBBSIDOR

Sopor.nu - Sveriges avfallsportal

På sopor.nu finns information om hur man sorterar sitt avfall, varför det bör sorteras, var avfallet ska lämnas och vad som händer sedan. Portalen är ett samarbetsprojekt mellan Avfall Sverige, El-Kretsen, Förpacknings- och Tidningsinsamlingen, Naturvårdsverket och Recipo.

www.sopor.nu

Förpacknings- och tidningsinsamlingen

Här finns filmer på 2-3 minuter om hur återvinningen går till:

<https://www.ftiab.se/143.html>

Pedagogiskt material om återvinning för förskolan:
www.materialvarlden.se

Panta mera!

För förskolor och skolor om pant.
pantamera.nu/skola-ungdom
pantresan.nu

Batteriåtervinningen

Sida med svar på allt som gäller batterier.
www.batteriatervinningen.se

Håll Sverige Rent

Arbetar för att förebygga och motverka nedskräpningen i staden, i naturen och i havet.

Material om sopor och nedskräpning:
www.hsr.se/materialrum-larare-och-pedagoger/material-forskola

Jobba för att bli en kemikaliesmart förskola:
www.hsr.se/kemikalier

Lär er mer om pant-systemet:

www.hsr.se/materialrum-larare-och-pedagoger/samlade-sidor/lar-er-mer-om-pantsystemet

BÖCKER

Så funkar det. Hemma och runtomkring, Mats Wänblad, Bonnier Carlsen, 2015 Boken innehåller bland annat några texter om sopor, t ex hur sopbilen fungerar, hur man källsorterar och hur matens kretslopp fungerar.

Halvan: Här kommer sopbilen, Arne Norlin, Rabén & Sjögren, 2004

Följ med när Halvan är renhållningsarbetare och kör en sopbil över hela stan.